

REDACTIA
Deak Ferencz-u. Nr 8

ABONAMENTUL
Austro-Ungaria:
un an 20 cor. pe 1/2
10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
de Duminecă pe an
— 4 coronee. —
Pentru România și
străinătate pe an:
40 franci.

scrierile nu se napotază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, Deak Ferencz-u. Nr 8

INSERȚIUNILE:

de un șlr garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrierile nefrancate nu se
primesc.

Concentrare.

(A) In curs de multe veacuri Ro-
mul intr'una a avut să lupte cu
viejii turbate. Imprejmuit a
și este de dușmani din cei mai
cunoscuți, cari 'i-au amenințat și pri-
uit existența și libertatea des-
ării în propria sa moștenire.

Evenimentele din trecut până în
noastre însă sunt dovadă, că
toate nevoile acestea Românul
a trecut biruitor și a rămas
la locul său.

Din toate nevoile, câte 'i-au dat
cap, mai mult l-a ros și mistuit
ordinea internă, neînțelegerile și
coliziunile în partide. Istoria noastră,
câtă în bune și în rele, pilde ne-
meritate ne arată, că o mare parte
lanțul suferințelor noastre — noi
ne ni-am pregătit, fără concursul
manilor externi.

E de prisos să răscolim trecutul
ariat. Ajunge să ne oprim la cel
apropiat și la actualitatea tristă.
im aci toate dovezile.

A fost, până bine de curând, o
ame, când noi Românii din țările
ungare cu pildă bună pre-
geam în luptele și în acțiunile noa-

Frații din alte țări ne aplaudau
străinii cu invidie ne admirau.

Azi însă, abia după câți-va ani,
răsleși și divisași ne găsim în
ere contrare. Suntem un corp inert,
apătămiși de frați și disprețuiți de
șmași. Eiar pilda, ce azi putem să
altor frați în suferințe, — este
niserie, un blăstem.

In această contemplare asupra
șției noastre, — cu inimă măh-
ni-se îndreaptă privirea și gân-
asupra fraților noștri bucovineni,
sufer în aceeași măsură, ca și
Simțind înșine greul și amarul
binărilor, ce ne mistue în lupta
stră stearpă, când rindurile ne
sparte, — o jale ne cuprinde și
etel ne doare, văzând aceeași
bântuind și în sinul fraților din
ovina, o mână de oameni intr'o
de străini vrășmași.

Și aceasta chiar acum, în toiul
gerilor parlamentare, când numai
urea luptând și în deplină soli-
tate, ar trebui să-și valideze
ștea și aptitudinile, în mijlocul
șrilor ce-și frământă, dacă la
dă țin să ajungă cu cauza sfântă
poporului asuprit. Desbinași, cum
insă, isbânda dorită foarte cu
va pute să fie întreagă pe par-
lor.

N'avem cuvânt de mustrare nici
u unii, nici pentru alții dintre

frunțași învrăjbiți. Dorința noastră e,
să-și vedem cât mai curând earăși la
un loc, în lupta comună pentru binele
și fericirea poporului, din care fac
parte.

Punând însă față în față cele
două fracțiuni ale frunțașilor români
din Bucovina, ori-și-cine poate să con-
state un lucru, din care numai bune
speranțe vor avea să rezulte pentru
un viitor nu tocmai depărtat.

Gruparea actuală a boierilor ro-
mâni din țeară, cari până de curând
au dus rolul de conducători în poli-
tica fraților noștri bucovineni, — azi
pare a sta cu totul izolată de masele
poporului. Azi boierimea română bu-
coveană nu mai e, se vede, factorul
politic de odinioară, când figuri
marcante din mijlocul ei au format
epocă de mărire în viața politică-
națională a poporului din țeara fagi-
lor. Azi vedem format acolo un nou
partid cu rol de conducere, un partid
democratic, purtând numele de partid
poporal-național, în giurul căruia se
grupează toate elementele sănătoase,
cu dor de muncă și cu energia luptei
pentru înălțarea poporului pe toate
terenele.

Alegerile delegaților electori, se-
vrșite deja până acum în districtele
românești ale țării, cum și sporirea
și închiegarea rindurilor în giurul băr-
baților iubiți și doriți de popor, — sunt
dovada cea mai eclatantă, că viitorul
este numai al partidului poporal.

Era și firească evoluțiunea acea-
sta. Aici trebuia să ajungă starea lu-
crurilor. Dacă dor curat și inimă caldă
are boierimea pentru înaintarea și bi-
nele poporului, atunci ea trebuie să
se impace cu situațiunea, să judece
bine starea reală a lucrurilor și să-și
tragă consecuențele.

Credința noastră e, că boierimea
română bucovineană numai alături
mergând cu noul partid va pute și ea
să contribuie la prosperarea și fericir-
rea viitoare a poporului din Bucovina.

Budgetul. Discuția asupra budgetului
era să se înceapă luni, dar probabil că nu
va ajunge în desbatere până Mercuri, din
causă că proiectul de lege al ministrului
Darányi, asupra canalizării, a răpit dietei
mai multă vreme decât prevedea ministe-
rul.

Raportorul comisiei financiare, Ne-
ményi Ambrus va deschide șirul vorbirilor
printr'un scurt discurs introductiv, la presen-
tarea budgetului. Kossuth Ferencz va sta-
bili punctul de vedere al partidului său, față
cu noul budget. Din partea Ugroniștilor va
vorbi Bartha Miklos; nu se știe încă ce
atitudine va lua această fracțiune. Partidul
poporal a însărcinat pe Molnár János, să
fie interpretul sentimentelor și dorințelor
partidului. După cum anunță ziarul „Alkot-
mány”, partidul nici în desbaterea generală
nu va primi budgetul formulat de guver-
n.

În afară de Molnár se vor mai ridica și alți
oratori cari vor combate cu toată energia
guvernul.

Dorința ciudată. De curind în
Casa de sus s'a înmulțit cu doi nu-
mărul membrilor din armată, cu
principele Lobkovitz și Forinyak. În
dieta Ungariei însă, în afară de mini-
strul de războiu Fejérváry nu există
nici o „autoritate militară“.

Reflectând asupra acestei stări
de lucruri, un confrate maghiar se
simte tentat de a dori să se mai in-
troducă elemente militare în Dieta
„în interesul politicii militare ma-
ghiare“!

Ciudată dorință! Când în toată
lumea politică cu minte se îndreaptă
toate silințele de a scoate armata de
sub influențele și fluctuațiunile poli-
tice, în Ungaria se oftează tocmai
pentru contrar!

„Clasă mijlocie“.

Clasa mijlocie în viața modernă
este unul din cei mai însemnați factori.

Ea este puntea trecerii naturale
dela așa zisa talpă a țării la pătura su-
perioară, cultă, conducătoare; ea stabi-
lește echilibrul, complectitudinea socială,
și trage mai greu în cumpăna mișcărilor
politico-sociale, în actualele întocmiri din
lumea cultă.

Cu atât mai însemnată este această
pătură socială, cu cât reprezintă în ter-
ment covârșitori independența, indepen-
dența și progresul, asigurate de vrednicia
în muncă, independent de intemperile
naturii sau de alte considerațiuni de
raporturi și reciprocitate.

Pentru crearea, ear când există,
pentru ridicarea și fortificarea unei clase
sociale mijlocii, în acest înțeles, este na-
tural și bine să se facă toate eforturile.

In concepția compatrioților noștri
goviniști însă și idea de clasă mijlocie
a deraiat, ca multe alte concepte — morale.
Ei caută să „fortifice“ o „clasă mijlocie“
de bugetivori!

Cer să se facă jertfe pentru întâ-
rirea unei „clase mijlocii“, a: funcțio-
narismului!

Nu clasa muncitoare și producătoare,
meseriași și negustorii, se numește la
ei clasă mijlocie, — după cum vedem din
„Pesti Napló“ — ci clasa consumă-
toare, a micilor tirani, bugetivori —
campioni ai șovinismului.

Funcționarismul, această costisitoare
breasă a instituțiunilor de stat moderne,
care, dacă în alte părți este socotită ca
un malum necessarium, la noi, această
plagă odioasă mai trebuie și alintată,
încurajată și răsplătită, pentru: propa-
ganda „patriotică“ ce face!

Și în vremea aceasta jidanii își
ingrămădesc averile, ear maghiarilor —
le va fi de ajuns să se nască, pentru a
li se asigura — o slujbă...

S'apoi politiciani ca cei dela Pesti
Napló mai zic că umbla să fortifice
clasa mijlocie și au la inimă viitorul și
soarta patriei noastre?

Din România.

In chestia evreiască.

Di Trarieux răspunde d-lui V. A. U-
rechii la scrisoarea deschisă ce i-a adre-
sat prin „Apărarea Națională“ dela 19 Oc-
tomvrie, prin următoarea epistolă:

Paris, 12 Noembrie 1900.

Domnule Urechia fost ministru,

„Mi-se comunică un număr din „Apă-
rarea Națională“ coprinzând o epistolă a
d-tale la adresa mea. Deși nu mi-ai făcut
onoarea să mi o expediezi direct, imi vei
permite să răspund.

De sigur a'm perdut suvenirea în-
tâlnirei noastre la conferința interparlamen-
tară din Bruxella și chiar am conservat cu
îngrijire broșurile ce bine ai voit atunci
s'imi remite ca să mă luminez asupra per-
secuțiunilor de cari se tânguiesc Românii
din Transilvania și din Banat. Ce a putut
să te facă să cugești că simpatiile mele n'au
fost dela acea epocă, decât în partea ma-
ghiarilor: Eu nu știu, dar eroarea d-tale
este completă. Am avut pururea cel mai
mare respect al dreptului naționalităților au-
toctone și nu în privința fraților voștri din
Ungaria aș fi putut să flu tentat de a face
excepțiune dela principiile mele. Dar atunci
mă întreb d-ta, cum de n'am ridicat vocea
mea contra aceluia pe cari d-ta îi chemi
prigonitori voștri și cum de vin astăzi să
fac apel la sentimentele de umanitate ale
României în favoarea evreilor, cari se zic
victime ale antisemitismului?

Domnia-ta compară, permite-mi să te
fac a observa, două situațiuni diferite. Nu
aveam nici un titlu ca să cer Austro-Unga-
riei de-a renunța la drepturile de suverani-
tate, ori cât de discutabile pot să vă pară.

Adresându-mă, din contră, la frații la-
tini din România, ce să caut a stimula zelul
lor în apărarea ce o cred eu că este un
drept superior de civilizațiune și de frater-
nitate umană, nu făceam decât să urmăresc
o campanie de opiniuni și nu încercam, sper,
nimic imposibil.

Dar d-ta zici, că am adus injurie Ro-
mâniei presupunând că antisemitismul poate
bântui la ea și să aibă trebuință de a fi
combătut. Ca să mă convingi, d-ta mergi
până s'imi oferi de a mă face să studiez
chestiunea la fața locului și-imi propui o
călătorie la București și în Moldova.

Acceptat-am eu în adevăr în mod
greșit, cu prea mare încredere, numeroa-
sele recitări care autorisau credința că an-
tisemitismul înflorește în jurul d-tale? Aș
dori mult aceasta, de și certe pasagi din
chiar scrisoarea d-tale nu sunt făcute ca
să mă convingă. Dar chiar dacă eu m'aș fi
îngelat, urmează de aci că eu prin ne-
exacte presupunerii am adus atingere la
onoarea națiunii române?

Va! domnule, popoarele cele mai no-
bile și cele mai generoase nu sunt afrancate
de fanatismul atavic, ce eu mă silesc
să combat. Există antisemitism în Spania,
în Austria: el se încearcă chiar și în Franța:
a constata aceasta, regretând, nu este o
ofensă pentru caracterul național al acestor
mari țări; este numai a le instința despre
o boală de care au interes să se vindece.

Trebuie eu acum să accept de-a merge
acolo, în mijlocul compatrioților voștri, ca
să deschid, împreună cu d-ta, o anchetă
care ar pute mai bine a ne lumina? Nu,
nu-imi simt o autoritate suficientă pentru a
mă încărca cu o misiune așa de gravă.

Din două lucruri însă unul: sau, cum
d-ta pretinzi, jidanii n'au nimic de recla-
mat în România, și atunci intervențiunea
mea are a rămânea ca neavenită sau, pre-
cum este loc de a mă teme, plângerile lor

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an . . . . . Cor. 20.—
Pe 1/2 an . . . . . „ 10.—
Pe 1/4 an . . . . . „ 5.—
Pe o lună . . . . . „ 2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . . . franci 40.—

NUMERŪ DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagine, cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii abonați sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anumiți pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima luni.

Este în interesul dlor abonați, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonați vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația

„TRIBUNEI POPORULUI“

In atențiunea domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la școalele populare, că a eșit de sub tipar Geografia comitatului Arad, de învățătorul Damaschin Medre, — ca manual cu mai multe chărți geografice. Intocmit pentru clasele III. IV. ale școalelor populare, și aprobate de Ven. Consistor aradan.

Se poate procura de la Administrațiunea „Tribunei Poporului“ din Arad. Prețul 35 cr. plus 5 cr. porto postal.

Tipografia
„Tribuna Poporului“
arangiata fiind cu material nou
primește spre executare:

Tipărituri de bancă.	Cărți, Broșuri.	Orice tipărituri.
Invitări la nuntă.	Anunțuri fu- nebrale, etc.	

Cele mai
moderate preturi!!

TEE

rusescă veritabilă dela frații

POPOFF K. & C. din Moseva.

Furnisorii curților regale:

Greciei, Svediei, și Norveghiei, Belgiei și României.
Singurul deposit principal în Arad și provincie la
drogăria

VOJTEK și WEISS
în ARAD.

Calități excelente în

BUMURİ

cu sticla și măsurat, deasemeni se află săpunuri,
pravuri pentru dame, apă pentru dinți, perii pentru
dinți, apă pentru păr și diferite miresme pentru odăi,
cu cele mai moderate preturi.

521 4—10

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“
următoarele opuri:

	coroana	fileri
1.) „Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, învățător; aprobat de Ven. Consistor ilustrată cu chărți geografice — — — — —	„	—70 „
2.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative. Prețul — — — — —	„	1.— „
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, — — — — —	„	2.— „
4.) „Judecătoriiile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, — — — — —	„	—80 „
5.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, — — — — —	„	2.— „
6.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu — — — — —	„	4.— „
7.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. — — — — —	„	2.50 „
8.) „Răsboiul pentru neatârnată“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Resboiului „ Prețul „Coroanei“ — — — — —	„	1.20 „ „ 1.60 „
9.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secu, a născ. Truția — — — — —	„	1.— „
10.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, — — — — —	„	1.— „
11.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga. — — — — —	„	3.60 „
12.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. — — — — —	„	1.60 „
13.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. — — — — —	„	5.— „
14.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul, — — — — —	„	1.50 „
15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilchelm Niemandz — — — — —	„	1.20 „
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățător în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.		

La comanda să se mai adauge de fle-care op 10 fileri spese postale.